

Muistio Ukrainan sodan takia asetettujen mediapakotteiden toteuttamisesta avoimen internetin asetuksen valossa

Ukrainan sodan johdosta Euroopassa on asetettu joukko mediapakotteita useassa eri erässä ja Traficom on saanut niiden toteuttamisesta kysymyksiä sen suhteen, mitä estoja operaattorien on mahdollista tehdä EU:n avoimen internetin asetuksen (2015/2120)¹ perusteella.

Tämän muistion tarkoituksena on antaa Liikenne- ja viestintäviraston näkemys pakotteiden toteuttamisesta avoimen internetin asetuksen näkökulmasta ja auttaa näin operaattoreita pakotteiden toteuttamisessa.

1 Asiaan liittyvät pakoteasetukset

Neuvoston asetus (EU) 2022/350²

Tämä asetus ja Neuvoston päätös (YUTP) 2022/351 muuttavat asetusta (EU) N:o 833/2014 seuraavasti:

Kielletään operaattoreilta liitteessä XV lueteltujen oikeushenkilöiden, yhteisöjen tai elinten harjoittama sisällön lähettäminen tai lähettämisen mahdollistaminen, helpottaminen tai muulla tavoin edistäminen, mukaan lukien siirtäminen tai jakelu millä tahansa tavalla, kuten kaapelin, satelliitin, IP-television, internetpalvelujen tarjoajien, internetin videonjakoalustojen tai -sovellusten avulla, riippumatta siitä, ovatko ne uusia vai etukäteen asennettuja.

Kaikki liitteessä XV lueteltujen oikeushenkilöiden, yhteisöjen tai elinten lähetyksiluvat tai niiden kanssa tehdyt lupa-, lähetys- ja jakelujärjestelyt keskeytetään.

Lisätään asetuksen (EU) N:o 833/2014 liitteeksi XV:

- RT – Russia Today English
- RT – Russia Today UK
- RT – Russia Today Germany
- RT – Russia Today France
- RT – Russia Today Spanish
- Sputnik

Neuvoston asetus (EU) 2022/879³

Lisätään asetuksen (EU) N:o 833/2014 liitteeseen XV seuraavat yhteisöt:

- Rossiya RTR / RTR Planeta
- Rossiya 24 / Russia 24
- TV Centre International

Asetus pantu voimaan neuvoston täytäntöönpanoasetuksella (EU) 2022/994.

¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/?uri=CELEX:32015R2120>

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022R0350>

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022R0879>

Neuvoston asetus (EU) 2022/2474⁴

Lisätään asetuksen (EU) N:o 833/2014 liitteeseen XV seuraavat yhteisöt:

- NTV/NTV Mir
- Rossiya 1
- REN TV
- Pervyi Kanal

Asetus pantu voimaan neuvoston täytäntöönpanoasetuksella (EU) 2023/180.

Neuvoston asetus (EU) 2023/427⁵

Lisätään asetuksen (EU) N:o 833/2014 liitteeseen XV seuraavat yhteisöt:

- RT Arabic
- Sputnik Arabic

Asetus pantu voimaan neuvoston täytäntöönpanoasetuksella (EU) 2023/722.
Pakotteet tulevat voimaan 10.4.2023.

2 Avoimen internetin asetus (2015/2120)

Verkkoneutraliteetin periaatteen mukaisesti operaattorin on lähtökohtaisesti kohdeltava kaikkea internetliikennettä yhdenvertaisesti, syrjimättömästi, rajoituksitta ja häiriöittä ja riippumatta lähettäjältä, vastaanottajasta, saadusta tai jaetusta sisällöstä, käytetyistä tai tarjotuista sovelluksista tai palveluista tai käytetystä päätelaitteesta. Operaattori ei siten saa esimerkiksi rajoittaa liikennettä tiettyihin internetosoitteisiin tai kohdistaa rajoituksia tietyn tyyppiseen liikenteeseen.

Pakotteiden toteutuksen näkökulmasta tasapuolisen liikenteen hallinnan pääsäännöstä voidaan kuitenkin poiketa, jos se on välttämätöntä ja vain niin kauan kuin se on välttämätöntä lainsäädännön, tuomioistuimen tai viranomaisen päätöksen noudattamiseksi.

Lainsäädännön noudattamisessa oleellista on nimenomaan kysymys siitä, koskeeko velvoite kyseistä operaattoria, jolloin velvoitteen noudattamisen voidaan katsoa olevan välttämätöntä. Sen sijaan kohta ei mahdollista operaattorilta omaehtoisia päätöksiä esimerkiksi sen perusteella, että toista operaattoria on velvoitettu toimenpiteisiin.

3 Tulkinta avoimen internetin asetuksen soveltamisesta

Traficom toteaa, että avoimen internetin asetus ei estä kohdassa 1 mainittujen pakotteiden toteuttamista. Näkemyksemme mukaan pakoteasetus velvoittaa myös ko. asetuksen liitteessä XV mainittujen tahojen sisältöä välittävien verkkosivujen estämiseen ja siten operaattorien on siten mahdollista estää tähän liittyvät verkkosivut (esimerkiksi rt.com) mukaan lukien kaikki niiden eri alisivustot

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32022R2474>

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/FI/TXT/PDF/?uri=CELEX:32023R0427>

(* .rt.com, kuten de.rt.com ja mundo.sputniknews.com). Myös BEREC on antanut tämän kanssa yhdenmukaisen tulkinnan⁶.

Tulkintaa tukee myös Euroopan unionin neuvoston ja Eurooppa-neuvoston sivuilla julkaistu tieto, jonka mukaan pakotteet koskevat myös Sputnikin ja Russia Todayn tytäryhtiöitä⁷.

Liitteen XV tahot eivät ole oikeushenkilöitä vaan pikemminkin kanavia (kuten Russia Today English ja Russia Today Germany) ja estotoimenpiteet voidaan viraston näkemyksen mukaan kohdistaa ainakin näiden takana olevien oikeushenkilöiden sivustoihin, joiden kautta ne jakavat pakotteiden alaista sisältöä. Tämä kattaa myös kanavien eri kieliversiot.

Liikenne - ja viestintävirasto haluaa kuitenkin muistuttaa, että on ensisijaisesti teleyritysten vastuulla huolehtia pakoteasetusten velvoitteiden toimeenpanosta.

3.1 Liikenne- ja viestintäviraston tunnistamat sivustot

Liikenne- ja viestintävirasto on tällä hetkellä tunnistanut seuraavat sivustot, joiden estäminen pitäisi ainakin olla sallittua pakoteasetuksen perusteella. Niiden verkkotunnusten osalta, joissa on erikseen mainittu (* .xx.yy), olemme tunnistaneet myös yhden tai useamman tätä sisältöä jakavan alisivuston.

Liikenne- ja viestintävirasto tunnistamat sivustot:

- rt.com (* .rt.com)
- rtarabic.com
- armeniasputnik.am
- sputnik.az
- sputnik.by
- sputnikarabic.ae
- sputniknews.com (* .sputniknews.com)
- sputniknews.ru (* .sputniknews.ru)
- sputniknewslv.com
- sputniknews.cn
- sputniknews.gr
- sputniknews.kz
- sputniknews.lt
- sputniknews-uz.com
- sputnik-abkhazia.info

⁶ https://berec.europa.eu/eng/news_and_publications/whats_new/9340-berec-supports-isps-in-implementing-the-eu-sanctions-to-block-rt-and-sputnik

⁷ <https://www.consilium.europa.eu/fi/policies/sanctions/restrictive-measures-against-russia-over-ukraine/sanctions-against-russia-explained/>

- sputnik-georgia.com
- sputnik-ossetia.com
- sputnik-tj.com
- snanews.de
- ria.ru (*.ria.ru)
- tvc.ru
- tvci.ru
- rtr-planeta.com
- ntv.ru
- ren.tv
- 1tv.ru
- vesti.ru
- smotrim.ru
- vgtrk.ru